

rookmelder

Nieuwsbrief van het Landelijk Netwerk Brandpreventie

Jaargang 3 nummer 1, januari 2010

(Brand)Veilig Leven

Zoals velen wellicht wel weten is (Brand)Veilig Leven de Nederlandse naam voor Community Safety. Een term voor tal van activiteiten om de veiligheid in de wijken groter te maken. Dit kunnen verschillende activiteiten zijn die het veiligheidsbewustzijn en de zelfredzaamheid vergroten. Denk bijvoorbeeld aan voorlichting op scholen, huisbezoeken, rookmelderacties, horecabezoeken (evt. samen met bijvoorbeeld de politie), brandveiligheidschecks, specifieke studentenacties of richting andere doelgroepen etc. (Brand)Veilig Leven is ook de naam van het NVBR-project dat deze initiatieven in kaart brengt en doorvertaalt naar handvatten voor de toekomst.

Waarom (Brand)Veilig Leven en niet Veilig Leven?

(Brand) is bewust toegevoegd om verschillende redenen. Brand spreekt veel mensen erg tot de verbeelding. Brand heeft een enorme impact en de bereidheid om te kijken naar de eigen brandveiligheid is bij burgers bovengemiddeld groot. Daarnaast is het imago van de brandweer ijersterk en positief. Brandweermensen komen daardoor makkelijk in gesprek met mensen en zijn snel welkom.

De haakjes geven aan dat het niet alleen gaat over Brand en dat de toevoeging (Brand) tijdelijk is. Na verloop van tijd zal het steeds meer facetten van veiligheid behelzen. Uiteindelijk gaat het dus om Veilig Leven.

Wat hebben we tot nu toe gedaan?

We hebben allereerst alle korpsen in Nederland aangeschreven (zowel de regionale als de gemeentelijke korpsen) om te inventariseren of zij dergelijke activiteiten uitvoeren of dat in de toekomst van plan zijn. Hierop hebben we een grote respons gehad: 160 reacties! Alle actieve korpsen die reageerden hebben we vervolgens gevraagd mee te werken aan een verdiepingsonderzoek om te leren wat er zoal wordt gedaan, wie daarmee bezig is, welke knelpunten en worden ervaren en wat het succes voor hen (en landelijk!) kan vergroten. Dit hebben we gedaan door een uitgebreide vragenlijst te overleggen en door vele gesprekken te voeren met 'ervaringsdeskundigen'.

Ook zijn vele buitenlandse korpsen aangeschreven, zowel binnen Europa als daarbuiten. Hierop hebben we eveneens een goede respons op gehad, met veel waardevolle informatie waar we het nodige van kunnen leren.

Als derde is aan een aantal (brandweer)juristen gevraagd om te kijken naar de nieuwe Wet op de Veiligheidsregio's met de vraag of dit stimulerend of beperkend kan zijn voor (Brand)Veilig Leven.

Een aantal eerste inzichten

Het valt op dat er een verschuiving plaatsvindt richting particuliere burgers. Steeds meer wordt aandacht gegeven aan woningen en jongeren op scholen. Een ander beeld dat we hieruit kregen is dat steeds meer korpsen samenwerking zoeken bij hun activiteiten.

Eenzijds binnen de regio of met andere korpsen, maar ook daarbuiten. Denk zoal aan woningcorporaties, politie, wijkregisseurs en maatschappelijke welzijnsorganisaties. Ook bleek dat er een grote diversiteit aan activiteiten is, waarbij nog niet altijd een even duidelijk is waarom deze activiteiten zijn gekozen met het oog op de betreffende doelgroepen. Men vindt het erg lastig om daar handvatten voor te vinden.

Hoe nog verder

De komende tijd analyseren we alle informatie nog verder en trekken we daaruit een aantal rode draden op basis waarvan we komen tot een aantal conclusies en aanbevelingen die aan de Raad van Regionaal Commandanten worden voorgelegd. Doel hiervan is om een eenduidig beeld, een effectieve aanpak en een waardevolle ondersteuning te ontwikkelen waar alle korpsen en regio's hun voordeel mee kunnen doen.

Han van Bussel & Léon Haver

Onafhankelijk adviescommissie Praktijktoepassing brandveiligheidsvoorschriften

Aanleiding

In de LNB-vergadering van 8 oktober j.l. is gebleken dat er onduidelijkheid bestaat over de 'Onafhankelijke adviescommissie praktijktoepassing brandveiligheidsvoorschriften', alsmede de samenstelling ervan. Het NIFV is gevraagd om hierover meer duidelijkheid te verschaffen, ook vanwege de betrokkenheid van René Hagen (lector Brandpreventie NIFV) bij de adviescommissie.

Inleiding

Het LNB is bij de samenstelling van deze commissie (waarvoor het Ministerie van VROM verantwoordelijk is), betrokken geweest bij monde van netwerkvoorzitter Jacqueline Buitendijk. Uitgangspunt van VROM was dat de leden van de adviescommissie *onafhankelijk* moesten zijn. De brandweer (in deze de NVBR/LNB) werd vanuit het perspectief van de activiteiten van de adviescommissie niet gekenmerkt als zijnde voldoende onafhankelijk. Daarom is in overleg tussen NVBR/LNB en het NIFV René Hagen benaderd voor deelname. Inmiddels heeft hij hiermee ingestemd en is hij benoemd.

Onafhankelijke adviescommissie

De grondslag voor de instelling van de adviescommissie komt met name voort uit de toepassing in de praktijk van brandveiligheidsvoorschriften in de praktijk, waarbij de gemeente beleidsvrijheid heeft. In feitelijke zin gaat het dan om gelijkwaardigheid. Voor de officiële instelling van de adviescommissie werd deze ook wel de commissie 'gelijkwaardigheid' genoemd. De adviescommissie bestaat uit deskundigen op het terrein van het bouwproces, de brandveiligheid en de bouwregelgeving. Het advies van de commissie laat uiteraard onverlet de bevoegdheid van het bevoegd gezag op een aanvraag te beslissen.

De commissie bestaat uit vijf personen, waarvan twee deelnemers van kennisinstellingen, twee uit de advieswereld en een voorzitter (in dit geval ook uit de advieswereld). De deelname is *op persoonlijke titel*. Bedrijfsvertegenwoordiging is niet aan de orde.

De samenstelling is als volgt:

- R. van Mierlo (Efectis)
- Van Overveld (Van Overveld Bouwbesluit)
- De Graaff (Nieman)
- Koudijs, tevens voorzitter (DGMR)
- Hagen (NIFV)

Ingeval er belangenverstrengeling kan optreden, bijvoorbeeld als er sprake is van betrokkenheid van een deelnemer in een bepaalde casus, onthoudt deze zich van stemming.

De adviescommissie wordt gecontroleerd door de 'Raad voor praktijktoetsing brandveiligheidsvoorschriften'. Namens de minister houdt de raad toezicht. De raad vervult geen inhoudelijke rol bij de adviezen. De leden zijn/worden geen preventiedeskundigen. Vooralnog is de samenstelling van de raad niet bij ons bekend. Voor meer informatie over de 'Onafhankelijke adviescommissie praktijktoepassing brandveiligheidsvoorschriften' en de 'Raad voor praktijktoetsing brandveiligheidsvoorschriften' zie de Staatscourant Nr. 13768 van (http://www.vrom.nl/Docs/bouwen_en_wonen/instellingsbesluit_adviescommissie.pdf).

Fire Protection Engineering

Op 9 en 10 november jl. organiseerde de Stichting Bouwresearch een studiereis naar de Universiteit van Lund (Zweden) en het testinstituut DBI in Kopenhagen. Tijdens deze reis konden de deelnemers uitgebreid kennismaken met de Zweedse en Deense praktijk van Fire Protection Engineering (FPE). Er waren 30 deelnemers uit de wereld van onderwijs en onderzoek, toeleveringsindustrie voor de bouw, raadgevende ingenieurs en de overheid.

De sprekers zijn in presentaties en discussies uitgebreid ingegaan op de wetgeving, de overheidsbetrokkenheid bij het bouwproces, de rol van het bedrijfsleven en de praktijk van onderwijs en onderzoek.

Zo werd duidelijk dat de lokale overheid in Zweden bouwvergunningen verleent zonder tekeningen goed te keuren. In plaats daarvan keurt de gemeente het kwaliteitssysteem goed dat zal moeten leiden tot een veilig ontwerp en een goede uitvoering van het ontwerp. Bij twijfel aan dit systeem kan de gemeente verlangen dat het kwaliteitssysteem wordt beoordeeld door een onafhankelijke adviseur ("peer review"). Opvallend is daarbij dat alle adviseurs in Zweden door dezelfde universiteit zijn opgeleid en elkaar allemaal kennen - en dat die universiteit ook de bouwvoorschriften voor een belangrijk deel heeft opgesteld!

Er is veel gelegenheid geweest voor het leggen van informele contacten. Eén geluid uit de adviespraktijk was steeds opnieuw te horen: adviseurs hebben het gevoel dat de oplossingen die zij bedenken te vaak door de overheid worden afgewezen. Ze denken dat dat komt omdat er weinig universitair geschoolde ingenieurs betrokken zijn bij de beoordeling van bouwplannen met gelijkwaardige oplossingen. Iets om over na te denken.

Binnenkort zal ik een uitgebreidere rapportage uitbrengen aan de cluster Kennis en Kwaliteit van het LNB.

Bron: Michiel Rhoen, lid cluster Kennis&Kwaliteit

Project “Geen nood bij brand”

De Arnhemse brandweer heeft een methode uitgedokterd om beter, effectiever en vriendelijker veiligheidsinspecties uit te voeren bij zorginstellingen. ‘Geen nood bij brand’ gaat uit van samenwerking in plaats van dwang. Directe aanleiding is de evaluatie van de Schipholbrand. Daaruit bleek dat steeds meer en scherpere regels de veiligheid niet ten goede komt. Als de gebruiker zelf meedenkt over risico’s, is er wel een verbetering te bereiken. ‘Geen nood bij brand’ is ontwikkeld met de Siza Dorp Groep en de Taakgroep Handicap en Lokale Samenleving Rvarium. In Arnhem is ervaring opgedaan bij acht zorginstellingen. Wageningen, Zevenaar, Rheden, Renkum, Overbetuwe en Barneveld nemen de methode over. Elders in het land is inmiddels interesse voor de aanpak. Volgens Jan Kuyvenhoven, hoofd preventie van de brandweer Gelderland-Midden, wekt ‘Geen nood bij brand’ minder wrevel. “Als een geüniformeerde brandweerman voor controle bij een instelling binnenstapt en dreigt met boetes, straalt dat gezag uit, maar nodigt het niet uit mee te denken over de veiligheid.” Het alternatief is de veiligheidsexpeditie. Een bewoner, medewerker en brandweerman kijken in het pand samen naar de veiligheidsrisico’s. Alsof ze de Mount Everest beklimmen. De brandweerman is de sherpa, niet de expeditieleider. Hij loopt gediensstig, maar met de meeste kennis mee. ‘Geen nood bij brand’ is geschikt voor de zorg, scholen en gevangenissen. Kuyvenhoven: “Specifieke doelgroepen vragen om een specifieke aanpak. Je kunt als brandweerman tien minuten tevergeefs proberen een autist naar buiten te praten. Maar als je vraagt “hoe kom ik zo snel mogelijk naar buiten?” loopt hij zo met je mee.

Tritiumverlichting

Vluchtrouteaanduiding kan uitgevoerd worden als sticker of schildering. Het is van belang dat de reguliere verlichting de vluchtrouteaanduiding voldoende aanlicht. Als er een eis is voor noodverlichting moet de vluchtrouteaanduiding ook voldoende aangelicht worden na stroomuitval. Vluchtrouteaanduiding wordt vaak uitgevoerd als transparant met elektrische verlichting. Bijkomend voordeel is dat de transparantverlichting voldoende lichtopbrengst heeft om ook een gedeelte van het loopvlak te verlichten zodat aanvullende noodverlichting-armaturen niet noodzakelijk zijn.

De radioluminescentie achtergrond van de vluchtrouteaanduiding van “tritium lights” levert een kleine bijdrage aan de zichtbaarheid van de vluchtrouteaanduiding, circa 30% van de eis in de norm. Bij toepassing van “Tritium lights” is het dus van belang om te letten op aanvullende verlichting. In de schemering kan de achtergrondverlichting (groen) bovendien onvoldoende contrast geven met de bedrukking (ook groen).

Als er een eis is voor noodverlichting zullen aanvullende noodverlichtingarmaturen bovendien noodzakelijk zijn om het loopvlak te verlichten. Meer informatie over de eisen die van toepassing zijn vindt u op brandweer-kennisnet, zoekterm “vluchtrouteaanduiding”.

**Michael Bertels,
voorzitter Cluster installaties**

Aangepaste modelverordeningen i.v.m. de komst van de Wabo

De afgelopen maanden zijn medewerkers van de afdelingen expertisecentrum gemeenterecht en het expertisecentrum gemeentefinanciën druk bezig geweest met het aanpassen van de VNG-modelverordeningen aan de Wabo. Bijgaand treft u de link naar de VNG-site met de aangepaste modelverordeningen en de legesverordening.

Modelverordeningen:

- APV
- Erfgoedverordening
- Bouwverordening
- Legesverordening

Zie

<http://www.vng.nl/eCache/DEF/91/860.html>

Zie met betrekking tot de model-

legesverordening ook de volgende link:

<http://www.vng.nl/eCache/DEF/90/796.html>

Implementatie Actieprogramma Brandveiligheid

Om de brandveiligheid verder te verbeteren, is een gezamenlijke gedragen visie op brandveiligheid ontwikkeld. De NVBR heeft hier een belangrijke bijdrage aan geleverd. Een van de belangrijkste elementen uit die visie is een omslag van regelgericht denken en handelen naar risicogericht denken en handelen. Brandveiligheid vergt een proactieve houding, waarbij per situatie een doordachte inschatting wordt gemaakt van risico's en de maatregelen die getroffen moeten worden om die risico's te verkleinen. Andere belangrijke elementen zijn een doelgroepenbenadering en daarnaar uitgesplitste doelkwantificering. Doelkwantificering biedt de mogelijkheid om

maatregelen vast te stellen ten aanzien van het brandveiligheidsniveau en de effecten van die maatregelen te toetsen. De visie op brandveiligheid vormt de basis voor het toekomstige beleid van zowel het kabinet, de decentrale overheden als het bedrijfsleven.

Het project Implementatie Actieprogramma Brandveiligheid heeft als doel kennisbevordering te bereiken bij de brandpreventiemedewerkers en communicatiemedewerkers van de brandweer over de nieuwe Visie op brandveiligheid. Met het Actieprogramma – in het bijzonder de nieuwe visie op brandveiligheid – zal voor de beroepsgroep (i.c. ambtenaren bij wie brandveiligheid tot de functie behoort) de noodzaak ontstaan om te gaan werken volgens een andere filosofie. Met behulp van scholing, communicatie en hulpmiddelen moet de beroepsgroep ondersteund worden om zich deze nieuwe manier van werken eigen te laten maken. Ook hebben de resultaten van het actieprogramma grote consequenties voor andere onderdelen binnen de brandweer, zoals de communicatie, preparatie en repressie. Binnen het project zal een brochure ontwikkeld worden die geschikt is voor al deze groepen binnen de brandweer.

Tijdens circa 12 interactief opgezette regionale bijeenkomsten voor brandpreventiemedewerkers (inclusief medewerkers BWT) zal een eerste blik worden gegeven op de consequenties van de nieuwe visie op brandveiligheid en het conceptueel denken. Het project kent zowel een inhoudelijke als ook een belangrijke communicatieve focus. De inhoudelijke focus van de regionale bijeenkomsten richt zich op een programma met voorbeelden en cases die het verschil verduidelijken tussen de “oude” en de “nieuwe” werkwijze. Initiatieven die nu al, bijvoorbeeld vanuit de markt, genomen worden, worden betrokken bij het opstellen van de casus (BGB,

handhavingsplannen i.v.m. nieuwe Woningwet, brandveiligheid op scholen, in de zorg). De opzet van de regionale bijeenkomsten zal het train-the-trainer (T3) principe zijn, wat wil zeggen dat de genodigden de opgedane kennis verder moeten uitdragen in de regio's. De regionale bijeenkomsten zullen medio 2010 worden gepland, en worden georganiseerd op verschillende locaties over het gehele land.

NIEUWS:

***Heeft u nog interessant nieuws of mededelingen voor de nieuwsbrief?
U kunt dit dan sturen naar:
carla.arnoldus@nvbr.nl.***

Colofon

Deze nieuwsbrief is tot stand gekomen door het Landelijk Netwerk Brandpreventie en bureau NVBR

©2010 NVBR

